

7
h - 94

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

მანანა რუსიეშვილი

ანდაზა -

სემანტიკური სტრუქტურა, პრაგმატული
პარამეტრები, ფუნქციური არსი
(ინგლისურ და ქართულ მასალაზე)

სპეციალობა: 10.02.02 ენათმეცნიერების თეორია და
ისტორია

ავტორუფერატი

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო
ხარისხის მოსაპოვებლად

თბილისი

1999

ნაშრომი შესრულებულია თუ ინგლისური ფილოლოგიის
კათედრაზე

მეცნიერ-კონსულტანტი: ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი
მარა ნათაძე

ექსპერტი: ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი
ალექსანდრე ონიანი

ოფიციალური ოპონენტები: ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი
ალექსანდრე კარტოზია

ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი
ზურაბ კიკაძე

ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი მიხეილ ქურდიანი

წამყვანი ორგანიზაცია: თბილისის სულხან-საბა ირბელიანის
სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური
უნივერსიტეტი

დისერტაციის დაცვა შედგება თბილისის ივ. ჯავახიშვილის
სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო
საბჭოს P.10.02.GN6. სხდომაზე 1995 წ 30 ივნის

თბილისი, ი.ჭავჭავაძის გამზ. 1, კორპ. I, აუდ. №

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია თუ ბიბლიოთეკის
სამეცნიერო დარბაზში (მაღლივი კორპუსი)

ავტორუფერატი დაიგზავნა 1995 წ. 8 7 აუგ.

სადისერტაციო საბჭოს ხწაგლული მდივანი,
ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

გ. წიბახაშვილი

ანდაზა არის ვერბალური ფორმა, რომელიც გამდა ენაში
არსებობს და ყველა სხვა დიდი თუ მცირე ვერბალური
ფორმისაგან განსხვავებული თვითმყოფადი, სპეციფიური
შინაარსის, სტრუქტურისა და აღქმადობის მქონეა.

ანდაზის შესახებ სპეციალური ლიტერატურის გაცნობაშ
დაგვარწმუნა, რომ მიუხედავად მისდამი მიძღვნილი სამეცნიერო
გამოკვლევების სიმრავლისა, ეს ფორმა არსებითად
შესწავლილი ჯერ არ არის, რადგანაც სამეცნიერო გამოკვ
ლევები მაინც ფრაგმენტულ ხასიათს ატარებს; მათ შორის
ძირითადად სტატიები სჭარბობს, სადაც ანდაზის ერთ რაიმე
ნიშან-თვისებას ხაუბარი¹, ხოლო ის რამ დგნიმე
მონოგრაფიული გამოკვლევა, რომელიც დღესდღეობით ანდაზის
შესახებ არსებობს, მაგალითად, გ. პერმიაკოვის "From Proverb to
Folk-Tale"² და ა. თეილორის "Proverb"³ მდგრამარეობას არ ცვლის,
რადგანაც გ. პერმიაკოვთან ანდაზა განიხილება, როგორც
ავტორის კლიშეს თეორიის ერთ-ერთი სეგმენტი, ხოლო ა.
თეილორთან ანდაზის მხოლოდ ზედამირული შრის გამოკვლევა
ხდება შრომაში ნახსენები შინაარსობრივი ჯგუფების
თვალსაზრისით. ასე რომ, საბოლოოდ, ჩვენც ვეთანხმებით
მოსაზრებას, რომლის მიხედვითაც ანდაზის სპეციფიკის ასახვა
და მისი ყოველმხრივი კვლევა ჯერ არ ჩატარებულა, და
ამგარად, ჯერ მომავლის საქმეა⁴.

სემოთქმული ცხადყოფს ანდაზის არსებითი ანუ
ურეველმხრივი გამოკვლევის აქტუალობას და განსაზღვრავს
ჩვენი კვლევის მიზანია ანდაზის შეძლებისდაგვარად
სრული გამოკვლევა. კვლევის მზნიდან გამომდინარე, ანდაზას
ვიკელევო ჩვენი თვალსაზრისით შესაძლებელი ყველა
მიმართულებით - კერძოდ, მისი სტატუსის (იგულისხმება
ლინგვისტური სტატუსი) მიმართულებით, ანდაზის ფუნქციური
არსის დადგენის მიმართულებით, ანდაზის პრაგმატიული

¹ Arora Shirley, The perception of Proverbiality, De proverbio, an Electronic Journal of International Proverb Studies. vol 1, N1, 1995; Charteris-Black, Jonathan: "Still waters Run Deep - Proverbs about Speech and Silence: A Cross Linguistic Perspective // De Proverbio, Vol. N 2, 1995, და სხვ.

² Permiakov G. E. From Proverb to Folk-tale. Moscow, 1979.

³ Taylor A. The Proverb, Hatboro, Pennsylvania, 1962.

⁴ Фоит Вильмош, Разработка общей теории пословиц в: Паремиологические исследования. М. 1984.